

Klima og energiplan 2019-30, handlingsoversikt:

Satsings- område		Handlingsbeskrivelse	Ansvar	Virkemidler	2019	2020	2021	2022	Effekt	Gjennomfør- barhet	Kostnad	Indikator
Arealbruk (A) og transport (T)	A	Vurdere innspill til kommuneplanens arealdel ut fra nærhet til kollektivknutepunkt og tjenester og føringer i regional plan for areal og transport	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	A	Styre 80 % av bolig- og arbeidsplassveksten til Rotnes og nye Nittedal sentrum i tråd med regional plan for areal og transport	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	Andel innbyggere som har gang/sykkel-avstand til butikk, skole, etc
	A	All nærings- og handelsvirksomhet skal etableres etter kommuneplanens arealdel	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	A	Krav i forslag til kommuneplan knyttet til utarbeidelse av reguleringsplaner	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	T	Bedre sykkelveinettet i kommunen	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy		Antall km med sykkelveinett
	T	Tilrettelegge for etablering av sykkelhotell ved målpunkt	Plan	Mottatt 200.000 i klima-satsmidler	X	X				Middels	Egen- innsats + 200.000	Etablert hotell/antall besøkende
	T	Utarbeide gå- og sykkelstrategi for hele kommunen	Plan			X	X			Høy	Egen- innsats	Utarbeidet strategi
	T	Identifisere og ivareta viktige snarveier og smett	Plan		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	T	Styrke samarbeidet med Ruter og Vy om forbedret rutetilbud og frekvenser for buss og tog	Plan		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	T	Utvikle eksisterende matebussystem i samarbeid med Ruter	Plan		X	X	X	X		Middels	Egen- innsats	

T	Delta i innovasjonsprosjektet «Perpetuum Mobile» som har til formål å utvikle et fleksibelt og alternativt miljøvennlig transporttilbud/tjeneste for innbyggerne. Prosjektet er i hovedsak finansiert av staten.	Sektor for miljø og samfunns-utvikling	Mottatt 1,5 mill fra Stimulab/stat en	X	(X)				Høy	Egen-innsats + 500.000	
T	Utarbeide en mobilitetsanalyse og -plan for Rotnes og nye Nittedal sentrum	Plan	Mottatt 150.000 i klimasatsmidler	X	X				Høy	Egen-innsats + 150.000	
T	Fastsette antall parkeringsplasser i utbyggingsområder på bakgrunn av normene i kommuneplanbestemmelser, beliggenhet og kollektivtilgjengelighet.	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
Klima-nøytralt sentrum (K)	Utarbeide en tydelig klima- og energistrategi som omfatter et livsløpsperspektiv både for enkeltbygg og for området som helhet. Viktige elementer i strategien må formuleres som tydelige krav til utbyggere, og forankres i kommuneplan, reguleringsplan og utbyggingsavtaler.	Plan/miljø		X	X	X			Høy	Egen-innsats + 150.000	
K	Tilrettelegge for en tetthet i tråd med regional plan for areal og transport	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
K	Prioritere myke trafikanter	Plan	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
K	Utarbeide en differensiert parkeringsstrategi/-plan for nye Nittedal sentrum med fokus på sambruk. Strategien må vise løsninger på kort, mellomlang og lang sikt samt inkludere modeller for finansiering og drift	Plan		X	X	X			Høy	Egen-innsats + ?	
K	Arrangere inspirasjonsdag for bedrifter, kommunen og andre interesserte om et klimanøytralt nye Nittedal sentrum	Plan/miljø			X				Høy	Egen-innsats + ?	
K	Se på muligheten for innovative former for bærekraftig energiforsyning	Plan		X	X	X			Høy	Egen-innsats + ?	

	K	Sette av areal til en fremtidig Nittedalsbane med stasjon i sentrum	Plan	PBL	X	X	X			Høy	Egen-innsats	
Kommunal tjenestevirksomhet	Kommunale bygg (B)	Ved planlegging av nye formålsbygg skal det legges inn høye miljøambisjoner. Formålsbygg som er egnet bør miljøsertifiseres. Ambisjonsnivå skal for hvert enkelt prosjekt baseres på en kostnyttebetraktning	Eiendom		X	X	X	X		Høy	Miljøambisjoner vil gi økte byggekostnader sammenlignet med minimumsstandard	Antall sertifiserte bygg
	B	Redusere utslipp fra transport ved å etablere ladepunkter for elbil og god sykkelpakering ved kommunale bygg	Eiendom		X	X	X	X		Høy		Antall ladepunkter/sykkelparkering pr ansatt
	B	Energiforbruket skal reduseres på alle nye bygg og fornybar energi skal benyttes	Eiendom		X	X	X	X		Høy		Energiforbruk pr kvm
	B	Ha fokus på bærekraftig valg av tomter, beliggenhet, arealdisponering, transporttilbud og reduksjon av energiforbruk	Eiendom		X	X	X	X		Høy		
	B	Benytte byggematerialer med lav miljøpåvirkning (inkludert bundet karbon) gjennom hele byggets livsløp for å redusere CO2 utslippet, for eksempel massivtre	Eiendom		X	X	X	X		Høy		
	B	Vurdere ombruk av byggematerialer	Eiendom		X	X	X	X		Høy		
	B	Redusere avfallsmengder på byggeplass til under 25 kg avfall per kvm (BTA)	Eiendom		X	X	X	X		Høy		kg avfall per kvm (BTA)
	B	Redusere avfallsmengder gjennom livsløpet til nye bygg ved å tilrettelegge for sortering av minimum 5 avfallsfraksjoner (papir, matavfall, glass, metall og restavfall) i tillegg til farlig avfall og ee-avfall	Eiendom		X	X	X	X		Høy		kg avfall per kvm (BTA)

B	Vurdere fossilfri anleggsplass på et byggeprosjekt i løpet av planperioden	Eiendom		X	X	X	X		Høy		Antall fossilfrie byggeplasser
B	Vurdere å installere Sentralt Driftsanlegg (SD-anlegg) i resterende bygg	Eiendom		X	X	X	X		Høy		Antall bygg med SD-anlegg
B	Evaluere EPC prosjekt 2017/18 og vurdere å igangsette EPC prosjekt runde 2	Eiendom				X			Høy		
B	Utfase bruk av mineralolje i kommunale bygg innen 2020. Dette gjelder ikke anlegg med beredskapsfunksjon som er unntatt fra forbudet.	Eiendom		X	X				Høy		Antall bygg med oljefyr
B	Innføre sortering av flere avfallsfraksjoner	Eiendom		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	Antall fraksjoner
Reise og trans-port (RT)	Redusere utslipp fra kommunal personbilpark og bytte ut 1/3 av bilparken til el-bil innen 2022	Alle					X		Høy		CO2 pr km
RT	Ved utskifting av personbilparken skal nullutslippsbiler og/eller lavutslippsbiler velges	Alle		X	X	X	X		Høy		% andel elbil/lavutslipps bil
RT	Utarbeide en ladepunktstrategi for kommunen	Miljø		X					Høy	Egeninnsats	
RT	Arrangere økokjøringskurs for brukere av den kommunale bil og maskinparken	Miljø			X		X		Høy		Andel ansatte deltatt på kurs
RT	Leasingavtaler på bil i helsetjenesten og kommunalteknisk avdeling som sørger for hyppigere utskifting av bilparken	Helse og omsorg/kommunalteknikk				X	X		Høy	Egeninnsats	
RT	Vurdere å innføre en effektiv bilordning som vektlegger miljø og god totaløkonomi	Kommunalteknikk/eiendom/hjemmetjenesten			X	X	X		Høy	Egeninnsats	Antall nullutslippsbiler
RT	Alltid bruke strengeste utslippskrav ved innkjøp av nye maskiner/tunge kjøretøy, f. eks. EURO 6	Kommunalteknisk avdeling		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	
RT	Legge til rette for at ansatte har tilgang til EI-tjenestebil og EI-sykler til befaringer og møter i tjenesten og etablere bookingsystem	HR			X	X	X		Høy		

RT	Tilrettelegge for klimavennlige jobbreiser, videomøter og streaming av seminar	HR		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
RT	Oppfordre ansatte til samkjøring og merke sentrale p-plasser for samkjørende	Eiendom		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
RT	Innføre sykkelvennlig arbeidsplass ved alle kommunale virksomheter jfr. syklistenes landsforbund. Dette innebærer bl.a. attraktiv sykkelparkering, gode garderobefasiliteter og incentiver.	HR		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats +?	Antall sertifisert
RT	Gjennomføre sykle til jobben-kampanje, aktiv til jobb-messe o.l.	HR/Miljø		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats + 50.000 pr sykle til jobben kampanje	Gjennomført kampanje o.l.
Innkjøp (I)	Utforme anskaffelsesstrategi for kommunen der miljø blir løftet som et av satsningsområdene.	Innkjøp		X					Høy	Egen-innsats	Utarbeidet anskaffelsesstrategi
I	Kompetanseheving i miljø innen offentlige anskaffelser hos kommunens egne innkjøpere	Innkjøp		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	Gjennomført kurs
I	Stille krav om klimaregnskap/miljøregnskap fra leverandører	Innkjøp	Lov og forskrift om offentlige anskaffelser	X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
I	Stille krav om miljøledelsessystem ved kjøp av varer og tjenester	Innkjøp	Lov og forskrift om offentlige anskaffelser	X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	Antall miljøsertifiserte leverandører
I	Arbeide aktivt mot NRI for at de skal ta miljøhensyn i anskaffelser på vegne av medlemskommunene	Innkjøp		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
I	Øke gjenbruk og salg av brukte møbler og IKT i kommunal virksomhet	Alle		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	

Miljøledelse (M)	Etablere miljøledelsessystemet Miljøfyrtårn i alle sektorer og virksomheter	Rådmannen		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats + 100.000, i tillegg kommer årlige kostnader til sertifisering (40.000) og gebyrer	Antall sertifiserte virksomheter
M	Etablere tverrfaglig miljøgruppe for å kunne følge opp klimaplanen og andre miljøoppgaver	Miljø		X					Høy	Egeninnsats	
M	Bruke Miljøfyrtårn sitt rapporteringssystem som system for beregning av klimagassutslipp i kommunale virksomheter	Miljø			X	X	X		Høy	Egeninnsats	
M	Videreføre Miljøfyrtårnsertifisering av Nittedal-eiendom KF	Eiendom		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	
Avfall (AF)	Øke matavfall i grønne poser til 70 % av alt matavfall	ROAF		X	X	X	X			Følges opp av ROAF	Andel matavfall i grønne poser
AF	Bidra til at ROAF i planperioden innfører en egen beholder for glass- og metallemballasje for husholdningene	ROAF		X	X	X	X			Følges opp av ROAF	
AF	Vurdere kontinuerlig forbedringer innen renovasjonsløsninger og optimalisere logistikk	ROAF		X	X	X	X			Følges opp av ROAF	
AF	50 % av ROAFs maskinpark skal være fossilfri innen 2025	ROAF		X	X	X	X			Følges opp av ROAF	Fossilfri andel av maskin-park
AF	90 % av energibehovet til ROAF skal dekkes av fornybar energi innen 2020	ROAF			X					Følges opp av ROAF	Andel fornybar energi
AF	Produsere 25 000 kWh/år strøm fra solceller innen 2020	ROAF			X					Følges opp av ROAF	kWh/år
AF	Redusere spesifikk strømforbruk på Etersorteringsanlegget med 6 % fra 46,9 kWh/ tonn til 44 kWh/tonn avfall mottatt innen 2019	ROAF		X						Følges opp av ROAF	kWh/tonn avfall

	AF	Utbedre gassanlegget på Holm nedlagte deponi	ROAF	Klimasats- midler	X						Følges opp av ROAF	
	Avløp (AV)	Utnytte ressursene i avløpsvannet bedre ved å etablere et produksjonsanlegg for biogass tilknyttet dagens avløpsrensplanlegg hos NRA innen 2022	NRA					X			Følges opp av NRA	
Landbruk	Jord-bruk (J)	Informere og veilede om "klimasmart landbruk" og de insentivene som finnes for å begrense utslipp av klimagasser fra jordbruket	RKL	Tilskuddsord- ninger i landbruket	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	Skogbruk (S)	Sikre god tilgang for tømmertransport ved utbygging inntil markagrensa	RKL	PBL	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	S	Ved utbygging/opprusting av skogsbilveinettet, skal robuste veiklasser prioriteres	RKL		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	S	Informere og veilede om de insentiver som finnes for klimatiltak i skog	RKL		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	S	Ved utbygging/tiltak som berører skog, skal hensynet til skogens produksjonsevne synliggjøres og vurderes mot øvrig samfunnsnytte	RKL		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	Fornybar energi (FE)	Veiledning til gårdbrukere om etablering av bioenergiltak basert på landbrukets ressurser	RKL		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	Antall veiledninger/gje nnomførte tiltak
	FE	Informere om fordelene med oppvarming basert på fornybar energi som er lokalt produsert	RKL		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	Torv (T)	Utrede, sammen med grunneiere og andre aktuelle aktører, mulighetene knyttet til restaurering av myrer og torvuttak	RKL				X	X		Høy	Egen- innsats	
	T	Det skal ikke gis tillatelse til ny drenering av myr hverken til nydyrking eller skogreising	RKL		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	T	Det skal ikke gis tillatelse til nye torvuttak og nedbygging av større myrer	Plan		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	Daa nedbygd myr
T	Kommunen skal vurdere å restaurere myrer større enn 2 daa i egen skog	Eiendom		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats + ?	Daa restaurert myr	

Samarbeid og partnerskap	SP	Videreutvikle samarbeidet med næringslivet om reduksjon av klimagassutslipp og grønn verdiskaping	SNR		X	X	X	X		Middels	Egeninnsats	
	SP	Etablere møteplasser/nettverk for bedrifter hvor miljø er i fokus	SNR		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	
	SP	Videreføre tilbud om Miljøfyrtårnsertifisering av små og mellomstore virksomheter	Miljø		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	
	SP	Samarbeide om/bistå med utbygging av ladestasjoner på strøm og solcelleløsninger	Miljø			X	X			Middels	Egeninnsats + ?	
	SP	Redusere energiforbruk hos næring i Nittedal og reduksjon av belastning i strømnettet gjennom veiledning av større strømforbrukere i samarbeid med Hafslund	Miljø			X	X	X		Middels	Egeninnsats	
	SP	Ha halvårige møter med Ruter og Statens vegvesen med målsetting om utbedring av bl.a. kollektivtilbudet og innfartsparkeringer	Plan		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	
	SP	Samarbeide med StorOslo Nord om miljøfil og kollektivnett	Plan		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats	
	SP	Utrede mulighetene for å etablere en hydrogenstasjon i kommunen	Plan					X		Høy	Egeninnsats	Utredning ferdigstilt
	SP	Vurdere tiltak for å redusere matsvinn (kommunen/innbyggere/næringsliv) og oppfordre det lokale næringslivet til å omfordele overskuddsmat til Matsentralen eller lokale veldedige organisasjoner, delta i «Too good to go» e.l.	Miljø		X	X				Middels	Egeninnsats	
	SP	Se på mulighetene for at kompostert matavfall kan nyttes lokalt	Miljø			X				Middels	Egeninnsats	
	SP	Videreføre sykle- til jobben-aksjonen	Miljø		X	X	X	X		Høy	Egeninnsats + 50.000 pr kampanje	

Holdnings- skapende arbeid	H	Gjennomføre holdnings- skapende kampanjer rettet mot barn og unge, innbyggere og andre med fokus på energibruk, utfasing av oljefyr, lading for elbil i borettslag, gå/sykle til skole/jobb/trening, matsvinn, o.l.	Miljø	Facebook, informasjons materiell m.m.	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats + 150.000	Gjennomførte kampanjer, antall tanker i bruk, andel elbil, antall ladepunkter,
	H	Gå i dialog med Nittedal idrettsråd om hvordan styrke klima- og miljøvennlig drift av utendørs idrettsanlegg	Kultur			X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	H	Etablere facebookgruppe for bildeling til Oslo og Lillestrøm	Kommunikasj on	Facebook	X	X				Høy	Egen- innsats	Medlemmer/bild elinger
	H	Bidra til økt gjenbruk gjennom å arrangere reparasjonskafe	Miljø			X				Høy	Egen- innsats	
	H	Redusere papirforbruk ved å dele ut klistremærker om uadressert reklame	Kommunikasj on		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	H	Promotere støtte til tøybleier som utgis av ROAF	ROAF	Facebook, infomateriell m.m.	X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	H	Etablere utstyrssentral med friluft- og sportsutstyr til utlån	Helse og omsorg	Mottatt 500.000 i støtte fra Bufdir	X					Høy	Egeninnsats + 100.000	Etablering/omfa ng av utlån
	H	Forestå vårryddedaksjonen i samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, velforeninger, skoler og barnehager	ROAF/komm unalteknisk drift		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	H	I samarbeid med ROAF tilby informasjon til skoler og barnehager samt øvrige innbyggere knyttet til hva som skjer med avfallet etter at innbyggerne har levert det	ROAF		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	
	H	Videreføre ROAF-skolen hvor alle elever på 4. klassesettrinnet inviteres	ROAF		X	X	X	X			Følges opp av ROAF	Antall besøkende skoleklasser
Klimatilpas- ning	Klimatil- pasning (KT)	Klimaendringer skal være en del av kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)	Rådmann		X	X	X	X		Høy	Egen- innsats	

KT	Øke kunnskapen om hvordan klimaendringene berører kommunens ansvarsområder	Rådmann		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
KT	Implementere hensyn til endret klima i all arealplanlegging	Plan		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats	
KT	Utrede behovet for å kartlegge kommunens klimaprofil	Miljø			X				Høy	Egen-innsats + ?	
KT	Forebygge utfordringer knyttet til flom og ras, ved eksempelvis lokal overvannshåndtering, fokus på flomveier og gjenåpning av lukkede bekkeløp, restaurering av myrer og vurdere behov for etablering av større fordrøyningsområder og flomløp og ivareta vegetasjonssoner langs vassdrag.	Plan/miljø		X	X	X	X		Høy	Egen-innsats + ?	

Det er gjort en skjønnsmessig vurdering av tiltakenes effekt på klimagassreduksjon, grad av usikkerhet ved gjennomføring og kostnader:

Effekt: I hvilken grad tiltaket bidrar til å nå målet tiltaket er koblet til: Lav, middels, høy

Gjennomførbarhet: Er avhengig av virkemidler, teknologisk utvikling og antall involverte aktører: Lav, middels, høy grad av gjennomførbarhet

Kostnad: Vurdering av kostnadene til et tiltak er estimerte og gjelder kun kommunens kostnader